Lietas Nr. A420490113
Lietas arhīva Nr. SKA-1189-13

LĒMUMS
Rīgā 2013.gada 27.decembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore L.Slica
senatore J.Briede
senators A.Guļāns

rakstveida procesā izskatīja AS „Komforts" blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 8.novembra lēmumu, ar kuru noraidīts AS „Komforts" lūgums par SIA „Naujenes pakalpojumu serviss" 2013.gada 8.oktobra lēmuma (iepirkuma komisijas sēdes protokols Nr.4, 1.punkts) darbības apturēšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar SIA „Naujenes pakalpojumu serviss" (turpmāk – pasūtītājs) rīkotā atklātā konkursa „Šķeldu katlu mājas izveide Naujenes pagasta Vecstropos, veicot pāreju no fosilā kurināmā izmantošanas siltumenerģijas ražošanā uz atjaunojamiem energoresursiem" identifikācijas Nr.NPS2013/04 (turpmāk – konkurss) Iepirkuma komisijas 2013.gada 8.oktobra lēmumu SIA „MRK Serviss" (turpmāk – trešā persona) piešķirtas iepirkuma līguma slēgšanas tiesības.

2013.gada 10.oktobrī pasūtītājs nosūtījis AS „Komforts" paziņojumu, ka tās piedāvājums noraidīts, jo sabiedrībai ir nodokļu parāds, kā arī no sabiedrības iesniegtās bankas izziņas nav izsecināms, vai pretendentam banka izsniegs līguma izpildes un garantijas laika galvojumu 5% apmērā.

[2] AS „Komforts" vērsās tiesā par pasūtītāja 2013.gada 10.oktobra lēmuma atcelšanu, vienlaikus lūdzot arī apturēt lēmuma darbību. Lēmumā par lietas ierosināšanu atzīts, ka būtībā pieteikums ir par pasūtītāja 2013.gada 8.oktobra lēmuma atcelšanu.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2013.gada 8.novembra lēmumu noraidīja pieteicējas lūgumu par pārsūdzētā lēmuma darbības apturēšanu. Lēmums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 185.[1] panta otrajai daļai ir jāizvērtē lēmuma tiesiskums.

[3.2] Saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta pirmo daļu sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs piemērot šo likumu arī tad, ja būvdarbu līgumcena ir zemāka par Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežām. Tā kā pasūtītājs iepirkumam ir izvēlējies piemērot Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumu normas, iepirkuma norise ir vērtējama atbilstoši šā likuma regulējumam.

[3.3] Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 42.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs noraida piegādātāja pieteikumu kvalifikācijas sistēmai vai izslēdz piegādātāju no turpmākās dalības iepirkuma procedūrā vai no kvalifikācijas sistēmas, kā arī neizskata pretendenta piedāvājumu, ja kandidātam vai pretendentam ir nodokļu parādi, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas kopsummā katrā valstī pārsniedz 100 latus.

Saskaņā ar Iepirkumu uzraudzības biroja „Iepirkumu vadlīnijas sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem" (turpmāk – Vadlīnijas) 6.16.10.punkta „b" apakšpunktu pretendenta piedāvājums tiek noraidīts, ja pretendents neatbilst iepirkuma procedūras dokumentos noteiktajiem nosacījumiem pretendenta dalībai iepirkuma procedūrā. Konkursa nolikuma 7.5.apakšpunkts paredz nosacījumus dalībai iepirkuma procedūrā un noteic, ka pretendentam Latvijā un valstī, kurā tas reģistrēts vai kurā atrodas tā pastāvīgā dzīvesvieta, nav nodokļu parādu, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu, kas kopsummā katrā valstī pārsniedz 100 latus. Atbilstoši konkursa nolikuma 12.6.punkta „a" apakšpunktam, pretendentu, kuri nav iesnieguši dokumentus, kas apliecina atbilstību nosacījumiem dalībai iepirkuma procedūrā, vai neatbilst nosacījumiem dalībai iepirkuma procedūrā, piedāvājumi tiek noraidīti.

No minētā regulējuma secināms, ka nodokļa parāda esība ir patstāvīgs pamats pretendenta noraidīšanai. No minētajām tiesību normām neizriet, ka to sekas būtu attiecināmas tikai uz aktuālo nodokļu parādniekiem.

[3.4] No pieteicējas iesniegtajiem dokumentiem un pasūtītāja no Valsts ieņēmumu dienesta datu bāzes izdrukātās izziņas izriet, ka pieteicējai konkursa (piedāvājuma atvēršanas un vērtēšanas) laikā bija nodokļu parāds. No Nodokļu atbalsta pasākuma likuma regulējuma izriet, ka likums ir izstrādāts nolūkā dot tiesības nodokļu administrācijai noteikt ilgāku laiku nodokļu parādu nomaksai, ņemot vērā nodokļu parāda apjomu, nevis lai atbrīvotu nodokļu parādniekus no paša parāda. Ievērojot minēto, pieteicējas apgalvojums, ka kavētie nodokļu maksājumi, kuriem piemērots nodokļu atbalsta pasākums saskaņā ar Nodokļa atbalsta pasākuma likumu nav uzskatāmi par nodokļu parādiem, ir kļūdains.

Tādējādi pieteicēja neatbilda konkursa nolikuma 7.5.apakšpunkta prasībām un nodokļa parāda dēļ pieteicējas piedāvājums pamatoti ir ticis noraidīts. Apstāklim, ka parāds 2013.gada 18.oktobrī ir nomaksāts, konkrētajā gadījumā nav nozīmes, jo parāds ir nomaksāts pēc konkursa.

[3.5] Ņemot vērā to, ka parāda esība jau pati par sevi ir patstāvīgs pamats pretendenta noraidīšanai, nav nozīmes turpmāk vērtēt pieteicējas iesniegtā apliecinājuma atbilstību konkursa nolikuma prasībām, jo tas nevar ietekmēt konstatētos apstākļus un izdarītos secinājumus.

Ievērojot minēto, lēmums nav pirmšķietami prettiesisks, līdz ar to nav pamata apturēt tā darbību.

[4] Pieteicēja par Administratīvās rajona tiesas lēmumu ir iesniegusi blakus sūdzību, kura pamatota ar tālāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Atbilstoši Publisko iepirkumu likumam un Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likumam iepirkumu procedūras mērķis ir izvēlēties visizdevīgāko piedāvājumu un slēgt līgumu ar pretendentu, kas piedāvā visefektīvāko iespēju, kā izlietojama nodokļu maksātāju nauda. Tāpēc pasūtītājam

bija jāizvēlas pieteicēja, kurai bija izdevīgākais piedāvājums, nevis konkurents (trešā persona) ar augstāku piedāvājuma cenu. Likumā lietotais termins „izvēlēties visizdevīgāko piedāvājumu" ir mēraukla, pēc kuras jāvērtē viss pārējais (arī nodokļu parāda esamība).

[4.2] Pieteicējas piedāvājums noraidīts neliela nodokļu parāda dēļ, kas nav taisnīgi, kā arī pieteicējai netika dota iespēja parādu samaksāt. Tiesai vajadzēja piemērot Publisko iepirkumu likuma 8.[1]panta 5.[1]daļu. Šāds formāls noraidījums, nevērtējot konkrētā piedāvājuma izdevīgumu sabiedrībai, nav saskanīgs ar iepirkumu regulējuma mērķi.

[4.3] Izvēloties neizdevīgāko piedāvājumu, pašvaldības kapitālsabiedrība kā pasūtītājs pārkāpj Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likumu, īpaši 8.pantu, kas noteic, ka publiskas personas kapitālsabiedrībai aizliegts pasūtīt pakalpojumu vai darbus par acīmredzami paaugstinātu cenu.

[4.4] Pasūtītāja darbības 2013.gada novembrī liecina, ka pasūtītājam pašam ir šaubas par pārsūdzētā 2013.gada 8.oktobra lēmuma tiesiskumu.

[5] Par blakus sūdzību trešā persona ir iesniegusi paskaidrojumus, kuros blakus sūdzībai nepiekrīt un norāda, ka visiem pretendentiem ir tiesības iepazīties ar konkursa nolikumu, kurā ir noteikts, ka pretendents nekvalificējas konkursam, ja tam ir nodokļu parāds.

Arī pasūtītājs iesniedzis paskaidrojumus par blakus sūdzību, kuros norāda, ka blakus sūdzība ir nepamatota. Saskaņā ar pasūtītāja līgumu ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru pasūtītājam bija pienākums iepirkumā nodrošināt Vadlīniju ievērošanu. Aģentūra nav konstatējusi būtiskus publiskos iepirkumus regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus.

Motīvu daļa

[6] Administratīvā rajona tiesa atbilstoši Administratīvā procesa likuma 185.[1]pantam ir vērtējusi, vai pārsūdzētais lēmums ir pirmšķietami prettiesisks.

Pārsūdzētais lēmums ir pamatots ar Vadlīniju 6.16.10.punkta „b" apakšpunktu (pretendenta piedāvājums tiek noraidīts, ja pretendents neatbilst pretendents kvalifikācijas prasībām). Lēmumā norādīts, ka pieteicēja neatbilst divām konkrētā iepirkuma kvalifikācijas prasībām: pretendentam ir nodokļu parāds un no bankas izziņas nav izsecināms, vai pretendentam banka izsniegs līguma izpildes un garantijas laika galvojumu 5% apmērā. Šādas kvalifikācijas prasības ir ietvertas atklātā konkursa nolikuma 7.5., 9.3.8. un 9.3.9.apakšpunktā.

Vadlīnijas ir piemērojamas iepirkumiem, kas veikti, lai nodrošinātu Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 3., 4., 5., 6. un 7.pantā minētās darbības šajos pantos noteiktajās jomās, un kuru paredzamā līgumcena ir mazāka par Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežām. Tā kā konkrētajā gadījumā paredzamā līgumcena ir mazāka par Ministru kabineta noteiktajām līgumcenu robežām, pasūtītājs piemēroja minētās Vadlīnijas un attiecīgi arī Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma normas.

[7] Kā pareizi konstatējusi tiesa, gan Vadlīnijās, gan konkursa nolikumā ir ietverti Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 42.pantā paredzētie kandidātu un pretendentu izslēgšanas noteikumi. Tostarp panta pirmās daļas 5.punktā noteiktais, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs noraida piegādātāja pieteikumu kvalifikācijas sistēmai vai izslēdz piegādātāju no turpmākās dalības iepirkuma procedūrā vai no kvalifikācijas sistēmas, kā arī neizskata pretendenta piedāvājumu, ja kandidātam vai pretendentam Latvijā un valstī, kurā tas reģistrēts vai kurā atrodas tā pastāvīgā dzīvesvieta (ja tas nav reģistrēts Latvijā vai tā pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijā), ir nodokļu parādi, tajā skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādi, kas kopsummā katrā valstī pārsniedz 100 latus.

Šajā gadījumā pasūtītājs nav piemērojis un tam nebija jāpiemēro Publisko iepirkumu likuma normas. Tāpēc arī tiesai, lemjot par lēmuma darbības apturēšanu, nebija jāpiemēro pieteicējas blakus sūdzībā minētās Publisko iepirkumu likuma normas, tostarp 8.[1]panta 5.[1]daļa.

Attiecībā uz Publisko iepirkumu likuma piemērošanu izskatāmajā gadījumā tiesa ir pareizi atzinusi, ka Senāts citā lietā Publisko iepirkumu likuma 8.[1]panta piemērošanu ir attiecinājis tikai uz iepirkumu komisijas lēmuma *pārsūdzēšanas* iespēju, nevis citiem nosacījumiem, it īpaši pretendentu kvalifikācijas noteikumiem (*sk. Senāta 2013.gada 1.jūlija sprieduma lietā Nr.SKA-524/2013 12.punktu*).

[8] Jautājumā par to, vai pieteicējai konkursa piedāvājumu atvēršanas dienā bija nodokļu parāds, Senāts saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 286.panta trešo daļu pievienojas Administratīvās rajona tiesas lēmumā ietvertajai motivācijai, papildus argumentus nenorādot. Tiesa ir pareizi interpretējusi Nodokļu atbalsta pasākuma likuma normas, no kurām secināms, ka pieteicējai piemērotais nodokļa atbalsta pasākums ir uzskatāms par iespēju pieteicējai nodokli samaksāt garākā termiņā, nevis nodokļa parāda dzēšanu vai atbrīvojumu no parāda.

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma normas neparedz pasūtītājam iespēju dot pretendentam konkrētu laiku parāda samaksai, lai tādējādi pretendents varētu kvalificēties dalībai procedūrā. Paskaidrojumos par blakus sūdzību trešā persona pamatoti norāda, ka visiem pretendentiem ir tiesības iepazīties ar konkursa nolikumu, kurā ir noteikts, ka pretendents nekvalificējas konkursam, ja tam ir nodokļu parādi. Šādas iespējas bija arī pieteicējai. Attiecībā uz pieteicēju pieļauta likumā neparedzēta iespēja dot laiku nodokļu parāda samaksai iepretim citiem pretendentiem pārkāptu vienlīdzības principu. Tā kā nodokļa parāda esība ir pietiekams pamats piedāvājuma noraidīšanai, tāpēc otru pasūtītāja konstatēto trūkumu nav nozīmes analizēt.

[9] Pieteicēja uzskata, ka neliela nodokļu parāda gadījumā, kāds konstatējams pieteicējai, nav pamata pieteicējai atteikt līguma slēgšanu.

Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 42.panta pirmās daļas 5.punkts ietver likumdevēja apsvērumus par pieļaujamu nodokļu parāda lielumu, proti, tiek ņemts vērā parāds, kas ir virs 100 latiem. Tas nozīmē, ka ar nebūtisku (nelielu) nodokļu parādu likumdevējs saprot parādu līdz 100 latiem. Tādējādi pieteicējas nodokļu parāds virs 13 000 latu nav uzskatāms par nebūtisku un ir pamats piedāvājuma noraidīšanai.

Tā kā pirmšķietami tiesisks ir lēmums par pieteicējas piedāvājuma noraidīšanu, nav izšķirošas nozīmes pieteicējas argumentiem par otru pretendentu (trešo personu), tostarp, ka tā piedāvājums nav visizdevīgākais un ka tāpēc pasūtītājs pārkāpj Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma normas.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1] panta ceturto daļu, 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

nolēma

Atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 8.novembra lēmumu, bet AS „Komforts" blakus sūdzību noraidīt.
Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore	L.Slica
Senatore	J.Briede
Senators	A.Guļāns